Nr. 234 (1865). Cena 12 groszy Włocławek, niedziela dnia 12 października 1924 r. Rok VII.

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata:
na miejscu 2 złote, na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 złote 50 gr.

Ogłoszenia:
za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 15 groszy, na drugiej i trzeciej—10 groszy, na czwartej—7 groszy Ogłoszenia drobne o 4 gr. za wyraz. Tłustym drukiem—podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie—40 groszy. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe Układ ogłoszeń czterołamowy.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 12-EJ DO 1-EJ W POŁUDNIE — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Kończy się, kończy się dzisiaj „Tydzień Lotniczy"! Kto jeszcze nie dał dotąd choć tyle groszy na ile go stać? Kto nie spełnił swego obowiązku?

Rozum to jest latarka, którą sobie musi świecić i cnota i dobroć i serce, inaczej mogą sobie porozbijać nosy, a co gorzej, porozbijać nosy drugim.
H. Sienkiewicz.

Kto zwycięży.

Wódz socjalistów angielskich, wybitny przedstawiciel międzynarodówki hamburskiej, pierwszy premjer — socjalista w Anglji po dziesięciu miesiącach sterowania nawą polityki angielskiej, musi odejść. Nigdy nie miał większości w Izbie, a doszedł do władzy tylko na skutek zwyczaju panującego w Anglji, że po upadku Rządu jednego na czele drugiego staje głowa opozycji. Utrzymywał się przez czas dość długi, dzięki poparciu Stronnictwa Liberalnego.

Zmiana rządu w Anglji, która dziś w grze polityki międzynarodowej pierwsze trzyma skrzypce nie jest zdarzeniem czysto lokalnego znaczenia. Każde przesilenie rządowe w Anglji budzi ogromne zainteresowanie w całym świecie. Niema państwa, mającego w stosunkach międzynarodowych jakiekolwiek stanowisko, któregoby przesilenie rządowe w Anglji nie interesowało. Widzieliśmy to po upadku Lloyd George'a, tak było po upadku Baldwina, to samo, jeno w wyższym stopniu, spostrzegamy teraz, gdy pada Mac Donald. W wyższym stopniu. Walka, która teraz się odegra, ma zasadnicze znaczenie.

Mac Donald do polityki wszechświatowej wniósł nowe wartości, a przynajmniej polityce nadał nowy kierunek, zgodny z ideą, której hołduje, ideą socjalizmu międzynarodowego. Chciał wprawdzie pogodzić interes narodu z interesem socjalizmu, chciał ideę narodową przyoblec w szatę międzynarodówki. Lecz to udać się nie mogło. Dopóki w całej akcji Mac Donalda stronnictwa angielskie widziały charakter angielski, dopóty go popierały. Ale gdy tylko spostrzeżono barwę międzynarodową, która kolor narodowy zamazać chciała, uderzono na alarm. Uszykowano się do ataku w obronie idei narodowej i wroga odparto.

Wyraźnie to podkreślił wódz stronnictwa Konserwatywnego, Baldwin w mowie wygłoszonej w Newcastle: „Tajemnicze i, mam nadzieję, chwilowe pobratymstwo Labour z sowietami wynika z błędnego ogniska zwanego międzynarodowością. Wszystkie owoce tego drzewa są zatrute. Porozumienie między narodami różnych poziomów jest trudne. Ostatecznie trzeba być dobrym Anglikiem, a przez to się będzie najlepszym obywatelem świata.

My musimy ocalić swą cywilizację Zachodniej Europy". Trzeba być dobrym Anglikiem, a przez to się będzie najlepszym obywatelem świata. Słowa godne zastanowienia. Niech to zrozumieją i nasi socjaliści: trzeba być dobrym Polakiem, a przez to się będzie dobrym obywatelem świata. Idea narodowa ma własne oblicze, ma cechy dla niej charakterystyczne, ma swe właściwości. Jeśliby kto zechciał te właściwości zatrzeć, samą ideę zabije.

W Anglji jesteśmy świadkami walki, walki zasadniczej, walki między ideą narodową a międzynarodowością. Bliska przyszłość, która stworzyć ma cały naród angielski w nowych wyborach, pokaże, kto zwycięży.

S. W.

Zestawienie momentów politycznych.

Po upadku Labour Party.

Polityka Mac Donalda nie doprowadziła do niczego dobrego. Obecnie nawet pisma lewicowe poddają ostrej krytyce rządy Mac Donalda. Między innemi piszą, jakoby prawica angielska celowo dopuściła Labour Party do rządów, aby ta skompromitowała się w osobie swego premjera. Nawet nasza polska polityka lewicowa przyznaje, że lepiejby rządzili w Angji Konserwatyści lub Liberałowie.

Traktat z Sowietami zawarty przez Mac Donalda potępia nawet nasza prasa lewicowa.

Oto co pisze np. Kurjer Poranny: „Traktat z Sowietami był zupełnem fiaskiem, stwierdził, że Mac Donald i dobrani przez niego pomocnicy są słabymi dyplomatami. A w tej chwili Anglja wymaga dobrej dyplomacji wobec tych trudności, które piętrzą się na drodze polityki brytyjskiej na Wschodzie. Egipt żąda usunięcia wojsk angielskich. Arabja wyłamuje się z pod opieki Anglji. Turcja wydziera Anglji Messul. Wypadki w Chinach wymagają też czynnej polityki angielskiej".

W obliczu takiej sytuacji w Anglji mówi się o pokoju powszechnym. Czy to nie oszukiwanie siebie i drugich? Nic dziwnego, że rząd Mac Donalda upadł. Korzyści jakie dla nas przedstawił rząd Mac Donalda streszczają się w jednem: Oto nauczyliśmy się być ostrożni, bo wiemy, że interesy ekonomiczne idą w Angji przed interesami altruistyczno politycznemi, to coś jakby „siła przed prawem", tylko w innej postaci.

Według określenia prasy francuskiej, rządy Mac Donalda skończyły się całkowitem bankructwem w polityce wewnętrznej, a głębokiem rozczarowaniem w polityce zagranicznej.

Budżet angielski poraz pierwszy stoczył się na niziny deficytu. Liczba bezrobotnych powiększyła się za rządów Labour Party w ciągu 7-tygodni o sto tysięcy.

Mówiliśmy już o położeniu w kolonjach i krajach autonomicznych Według prasy francuskiej, rządy Labour Party przyczyniły się do rozpanoszenia potęgi finansowej międzynarodowej, która zyskała w Anglji atuty dyktatorskie.

Imperjalizm Curzona i hipokryzja, jaką się posługiwał Mac Donald w stosunkach zewnętrznych, a nawet wewnętrznych była jedną z przyczyn jego upadku.

Wszystkie zapoczątkowania Mac Donalda w polityce zagranicznej zawisły w powietrzu. Nie tylko rezultaty konferencji w Chequers, nie tylko protokół genewski, ale nawet sam plan Davesa. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że upadek rządów socjalistycznych w Anglji wywoła przedewszystkiem głęboki wpływ na politykę francuską, zarówno zewnętrzną, jak i wewnętrzną i odbije się najpierw na sprawie rokowań francusko - sowieckich. Nie od rzeczy będzie dodać, że właśnie w tej chwili Millerand już zjednoczył wszystkie odłamy dawnego bloku narodowego, oraz całą obecną opozycję i stanie wkrótce na czele nowego wielkiego dziennika opozycyjnego.

Mussolini we Włoszech, a Millerand we Francji są to dwie konkretne możliwości rychłego zwrotu w polityce europejskiej.

Mac Donald zakończył okres karkołomnych doświadczeń, które oprócz anarchji, nieporozumień międzynarodowych, a co zatem idzie oprócz nowej wielkiej wojny, nic dobrego nie mogły wróżyć Europie.

Co będzie dalej, zobaczymy. Myślę jednak, że w każdym razie, Angja nie wejdzie już na tak karkołomną kładkę.

Ameryka znowu stroni od Europy.

Wyniki obrad genewskich dały ten skutek, że Ameryka nie chce wstąpić do Ligi Narodów i nie chce zgodzić się, aby Liga mogła mieć wpływ na politykę amerykańską. W zapowiedzianym kongresie rozbrojeniowym Ameryka weźmie udział tylko wtedy, jeżeli będzie on zwołany niezależnie od Ligi Narodów.

Uwolnienie zabójcy Erzbergera.

BUDAPESZT, (P.A.T.) Zabójca Erzbergera, Henryk Schultze Föster wezwany był wczoraj do kancelarji prokuratury, gdzie go zawiadomiono, że uchwałą sądu jest wypuszczony na wolność. Po tem zawiadomieniu nastąpiło podpisanie odnośnego protokułu.

WIEDEŃ, (P. A. T.) Jak donosi Neue Freie Presse rząd niemiecki zastrzegł sobie dalsze kroki z powodu uwolnienia przez władze węgierskie zabójcy Erzbergera.

Rumunja a sowiety.

BERLIN (PAT.) Według wiadomości z Bukaresztu, Rumunja zamierza zawiadomić Ligę narodów o skierowanych przeciwko Rumunji zaczepnych zamiarach rządu sowieckiego.

Patrjarcha Tichon.

BERLIN (PAT.) Według wiadomości z Moskwy, patrjarcha rosyjski Tichon ciężko zachorował, tak, że lekarze obawiają się o jego życie.

Niemcy płacą.

BERLIN (P. A. T.) (Telegraphen Union), Minister finansów Rzeszy zawiadomił komisarza spłat odszkodowawczych, że należna z tytułu odszkodowań druga rata październikowa w wysokości 15 miljonów mk. złotych jest przygotowana do wpłaty.

Z Chin.

PARYŻ (P. A. T.) — Donoszą z Mukdenu, iż armja Czang-Tso-Lina zajęła wczoraj wieczór Szanghaj-Kwan oraz rozbiła armję rządu centralnego, która cofa się w nieładzie w kierunku Sin-Wang Tao.

MUKDEN (P. A. T) Unitet Press donosi: Po zajęciu Szanghaj-Kwan nastąpiła zupełna klęska armji gen. Wu-Pei-Fu, który usiłuje przebić się w kierunku północnym. Sądzą, że walki na tym terenie będą zakończone w ciągu tygodnia.

SZANGHAJ (P. A. T.) Pobite oddziały Lu Yung-Czanga cofają się, stawiając rozpaczliwy opór armji Fukiana. Przypuszczają, że arsenał w Szanghaju wkrótce zajęty będzie przez armję Fu-kiana.

Z Marokka.

PARYŻ (P. A. T.). Le Matin dowiaduje się, iż Hiszpanja zamierza wystąpić częściowo z Marokka zajmując j dynie kilka punktów nadmorskich, jak m. in. Malilę, Ceute i La rache. Poza tem wzięłaby pod ochronę drogę, prowadzącą z Algeru do Tetuanu, przez linję kolejową Tanger Fez. Co do reszty terytorjum Marokka Hiszpanja ograniczyłaby się do wpływu wyłącznie nominalnego.

Początek walki wyborczej w Anglji.

Walka wyborcza rozpoczęła się już z dniem dzisiejszym. Posłowie rozjechali się, by jaknajprędzej rozpocząć pracę w swych okręgach wyborczych. Premjer Mac Donald osobiście prowadzić będzie agitację i już jutro przemawiać będzie w Glasgowie, a potem objedzie głównie ośrodki przemysłowe, by bronić programu Labour Party Zdaje się, że najlepiej do walki przysposobiło się Stronnictwo Konserwatywne, gdyż najprędzej przewidziało możność nowych wyborów jeszcze w tym roku. Czy obóz konserwatywny pójdzie ręka w rękę z obozem liberalnym jest rzeczą wątpliwą lecz nie wykluczoną.

Lot polski Paryż - Wiedeń - Kraków.

KRAKÓW (P. A. T.) Na lotnisku Aspem pod Wiedniem wylądowali już lotnicy polscy, powracający z Paryża do Warszawy. W imieniu poselstwa polskiego, powitał lotników attaché wojskowy major Pareński, oraz urzędnik poselstwa Friedrich. Prócz przedstawicieli poselstwa polskiego na lotnisku znajdowali się: francuski kapitan La Rea i dyrektor austryjackiego towarzystwa lotniczego Hoffmann. Lotnicy przybyli z Zagrzebia. Droga trwała $2^1/_2$ godziny. Po nabraniu benzyny cztery aeroplany z lotnikami płk. Serednickim, kpt. Kraussem, kpt. Idzikowskim, kpt. Dzimą, kpt. Gilewiczem, kpt. Pawlikowskim oraz dwoma mechanikami udali się w dalszą drogę do Krakowa.

KRAKÓW, (P. A. T.) Wracający z Francji lotnicy polscy przybyli już do Krakowa. Drogę z Wiednia do Krakowa odbyli w ciągu 2 i pół godziny. Wszystkie cztery aparaty odbyły drogę bez wypadku i wylądowały bez żadnego szwanku na lotnisku rakowickiem pod Krakowem. Przybyłych lotników powitał na lotnisku korpus oficerski drugiego pułku lotniczego, oraz grono oficerów innych pułków załogi krakowskiej. Termin odlotu do Warszawy, nie jest jeszcze ustalony.

Millerand na czele stronnictwa.

PARYŻ (P.A.T) Havas donosi na podstawie informacji prasowej, iż b. prezydent Millerand ma objąć kierownictwo organizacji politycznej, która zgrupowałaby żywioły, należące do dawnego bloku narodowo-republikańskiego. Organizacja ta rozporządzałaby podobno własnym organem codziennym.

Powstańcy wołają o pomoc.

PARYŻ (Russpress.) — Prasa tutejsza zamieszcza dwa dokumenty, pochodzące od komitetu powstańców azerbejdżańskich. Odezwy zwrócone są do świata cywilizowanego i stwierdzają, że lud Azerbejdżanu od r. 1917 walczy o wolność i nigdy nie pogodzi się z tyranją bolszewicką. Odezwa uprzedza także kapitalistów cudzoziemskich, że naród Azerbejdżanu nie uzna nigdy umów, zawartych przez rząd sowiecki z kapitalistami cudzoziemskimi w sprawie eksploatacji bogactw naturalnych Azerbejdżanu.

Z Lubrańca.

W dniu 5 października odbył się na rynku w Lubrańcu duży wiec obywatelski, z okazji rozpoczynającego się „Tygodnia Lotniczego". Przewodniczący miejscowego komitetu Dr. Popper w słowie wstępnem skreślił w krótkich słowach istotę i potrzebę ofiarności społeczeństwa dla celów lotnictwa i obrony powietrznej Państwa.

Następnie przemawiał porucznik pilot Gutmejer i dyrektor Winogrodzki, pierwszy skreślił obraz lotnictwa w Polsce i w państwach ościennych, drugi apelował do solidarnej pracy i oszczędności, by funduszem składkowym zasilić L. O. P. P. W zakończeniu Dr. Popper w gorących słowach pobudził zebranych do zapisywania się w poczet członków. Zebrano przeszło 600 złotych w kweście ulicznej i w zapisie na członków. W niedzielę 12 b. m. odbędzie się uroczysta akademja, muzykalno-wokalna. Z Włocławka przybędzie oktet chóralny, następnie przemawiać będzie porucznik Gutmajer; miejscowy Kwartet muzyczny z kierownikiem szkół Wiśniewskim i wiceprezesem p. Bartkowskim, odegra kilka utworów. Resztę wieczoru wypełnią deklamacje i zabawa towarzyska. Miło nam zaznaczyć, że miejscowa ludność miasteczka Lubrańca i gminy Piaski, pomna na doniosły cel Tygodnia Lotniczego, chętnie spieszy z datkami. Z pań, które gorliwą pracą doprowadziły do zbierania funduszów, wymienić należy: aptekarzowa Zofja Kijanowska, dyrektorowa Ponasiewiczowa, sekretarzowa Kokorzycka, panie: Wrębowska, Maternowska, Szmidówna, Drachmanówna; panowie Chojnacki, Sadowski, Babij, sekretarz Kokorzycki i inni.

Pogadanki Ewangeliczne.

Niedziela XVIII-a po Świątkach.

Pod koniec pierwszego roku działalności publicznej, Chrystus, powróciwszy z jednej ze swoich wycieczek misyjnych za jezioro Genezaret do »miasta swego«, Kafarnaum, w domu Piotra uzdrawia paralityka (Mat. 9 1—8; konsynoptycy: Mar. 2. i Łuk. 5.). Na wieść o Jego powrocie, dom Piotrów napełnił się ciżbą żądnych Jego słowa, tak, iż nawet przedsionek był jej pełen (Mar.) W ciżbie znaleźli się gromadnie także przodownicy Izraela: faryzeusze i uczeńcy zakonni, którzy przybyli ze wszystkich miasteczek Galilei i Judei, z samego nawet Jeruzalemu. A moc Pańska była gotowa ku uzdrowieniu ich dusz (Łuk.).

Do tegoż domu zmierzają czterej mężowie, niosąc paralityka na łożu, Nie mogąc przecisnąć się przez tłum drogą zwykłą, wnoszą łoże z chorym. po schodach zewnętrznych, na płaski, zwyczajem wschodnim, dach domu parterowego, w miejscu dobrze obrachowanem usuwają ubitą na nim ziemię, następnie i dachowe płyty ceglane, i otworem, powstałym tym sposobem w terasie nadachowej, spuszczają na linkach łoże do stóp Chrystusowych (Mar. i Łuk.).

Jezus, widząc wiarę ich: wiarę i niosących i niesionego, rzekł ruszonemu powietrzem:

— Ufaj, synu, odpuszczają ci się grzechy twoje. — Boska terapja usuwa przedewszystkiem najgłębszą przyczynę choroby.

Skandal!

— Ten bluźni! — oskarżają Go w duchu uczeńcy. Albowiem:

— Któż może odpuszczać grzechy, jedno sam Bóg? (Mar. i Łuk.).

Dla nich było pewnikiem, powziętym z góry, że Chrystus jest zwykłym sobie Synem Cieśli z podłego Nazaretu. Zresztą, stanąwszy na tej podstawie, rozumowali prawidłowo. Odpuścić obrazę może tylko obrażony. Grzech jest obrazą Boga. Przeto człowiek, który imieniem własnem odpuszcza grzechy, jako przywłaszczyciel władzy Bożej, bluźni.

Chrystus dla którego najskrytsze tajniki duszy ludzkiej są jako księga otwarta, czytając myśli swych przeciwników, rzekł im:

— Przecz myślicie w sercach swoich? Cóż jest łacniej rzec: odpuszczają ci się grzechy twoje, czyli rzec: wstań a chodź?

Niewątpliwie, nic łatwiejszego, niżeli wygłosić słowo rozgrzeszenia, którego skuteczność nie da się żadną miarą skontrolować. To każdy szalbierz, byle był dość czelny, potrafi. Ale wyrzec słowo, któreby władnie postawiło na nogi paralityka, na to nie waży się ani nawet najzawołańszy hipnotyzer. Do tego trzeba mocy Bożej, tak oczywiście, że temu, ktoby to potrafił, zaprzeczyćby jej niepodobna.

Albo też, trzebaby być tak zuchwałym szalbierzem, jakim okazał się bi skup arjański w Kartaginie, imieniem Cyryl. Ten, aby okazać przeciw Kościołowi, że wyznawana przezeń, bezbożna herezja Arjusza jest prawdą Bożą, wynajął człowieka, który miał udawać ślepego. W umówionej chwili, na rynku, zwoławszy tłum ludu, kazał mu w imię Boże przejrzeć. Aliści rzekomy ślepiec oślepł naprawdę. Stwierdziwszy to z przerażeniem, wyznał zlamentem wobec ludu swą spółkę z szalbierczym biskupem heretyckim, który, oczywiście, umknął cpprędzej. Dopiero biskup katolicki tegoż miasta, św. Eugenjusz, skruszonemu oślepieńcowi wzrok przywrócił.

Jak widzimy, szalbierstwo zbyt ryzykowne.

Oparty na takich, tak pewnych, przesłankach, Chrystus władnie wnioskuje:

— A iżbyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma na ziemi moc odpuszczać grzechy, — tu zwraca się do paralityka — tobie mówię: Wstań, weźmij łoże swe, a idź do domu swego!

I stało się, jako On rzekł. Ten, którego przed chwilą przyniesiono bezwładnym na łożu, wstał, zabrał swe łoże i poszedł do domu swego, wielbiąc Boga (Łuk.).

Tłum, świadek cudu, spełnionego wyraźnie na potwierdzenie Bóstwa Chrystusowego, również chwalił Boga, iż dał taką moc ludziom (Mat.), i w podziwie stwierdzał, że dziś widział dziwy (Łuk.) i że nigdy przedtem nie widział nic podobnego (Mar.).

Tylko serca uczeńców krajały się bezsilną wściekłością. Gotowość Pańska ku ich uzdrowieniu trafiła na opór złej woli z ich strony.

Spółcześni nam potomkowie z ducha owych uczeńców i faryzeuszów, wystrojeni w togę nauki, spróbowali wyzyskać hipnotyzm, aby wyzwać na mecz Chrystusa-Cudotwórcę, zwłaszcza na polu cudownych uzdrowień paralityków, najlepiej z pozoru nadających się do rywalizacji, celem okazania, jakoby On był tylko hipnotyzerem, jakimś Charcotem lub Bernheimem.

Szalbierze i bluźniercy!

Nauka istotna okazała, że hipnoza, hipnotyczna suggestja, może leczyć paraliż tylko funkcjonalny, udaje się jej to tylko wyjątkowo i tylko po dłuższych zabiegach. Tymczasem Chrystus leczy paraliż zastarzały (w wypadku nad sadzawką przy bramie Owczej w Jerozolimie—38 letni), leczy, ilekroć zechce, leczy momentalnie i jednem tylko słowem rozkazu.

Jakże mizernie wobec tych świetnych cudów wygląda sławiony przez hipnotystów, osiągnięty przez Bernaheima wypadek lichego uzdrowienia staruszki z paraliżu dwumiesięcznego, po kilkunastu dniach pracy! (Ob. ks. dr. Waisa: »Dziwy hipnotyzmu«, str. 334).

Uprzednie odpuszczenie grzechów paralitykowi kafarnaumskiemu zawiera wskazówkę, że grzech jest źródłem chorób ciała; a więc potwierdzenie prawdy wyroku Bożego na rodziców rodu ludzkiego. Jest to, zresztą, prawo, dające się stwierdzać doświadczalnie na każdym kroku. Mocą prawa dziedzictwa, podlega mu i niewinność osobista. Ci, co »postępowo« grzeszą »dla zdrowia«, pospolicie kończą na postępowym paraliżu.

Paralityk ewangeliczny jest obrazem paralityków moralnych. Paraliżem moralnym dotyka dusze grzech śmiertelny. Dotknięte nim, stają się one niezdolne do uczynków, zasługujących na Niebo. Jeśli ten stan się przewleka—nabiera charakteru złośliwego i ze sfery etycznej przenosi się na sferę umysłową, w której objawia się, jako wolnomyślność, pełna ruchów myśli przewrotnych, szaleńczych, barbarzyńskich, wstecznych, rewolucyjnych, bo nieskoordynowanych z Prawdą, podobnych w tem do bezładnego wyrzucania nogami przez paralityków fizycznych w przedostatnim okresie choroby.

Wielkie przerażenie bywa przyczyną uzdrowienia z bezwładu. Nerwy ruchowe, podżegnięte przestrachem, odzyskują władzę. Podobnie bywa z duszą, leżącą w bezwładzie moralnym.

Dlatego, klęski, ciosy, nieszczęścia są zbawienne. Mądrość chrześcijańska nazwała je przeto krzyżami.

Franciszek Coppée, nawrócony przez ciężką chorobę, napisał pamiętnik swej duszy p. n. »Dobre Cierpienie«.

Przez uzdrowienie duszy do zdrowia ciała; przez chorobę ciała do zdrowia duszy...

X. Charszewski.

Sprostowanko. W pogadance poprzedniej, nr. 229, łam 2, w. 2, zamiast »miłowany« p. b. **miłowalny.**

Co niesie dzień?

Październik
12
NIEDZIELA

Dziś: 18. po Świątk. Maksymiljana b. w.,
Jutro: Edward kr. w.
Wschód słońca 6.21
Zachód 5.11
Wsch. księżyca o g. 5.34
Zachód o g. 5.25

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Październik	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
8	21	58,2	13,8	0	SW—3
9	7	67,3	11,2	10	SW—1
9	13	59,2	14,4	10	W—2

Najwyższa temperatura w dniu 8 października wynosiła 17.7° C; najniższa wynosiła 4.4° C. Opadu nie było.

Z giełdy d. 11.10:

Dolar		5,16
Funt angielski		23.14
Frank szwajcarski	(100)	99.10
Frank francuski	(100)	26,42
Frank belgijski	(100)	24,53
Liry włoskie	(100)	22,39
Korony czeskie	(100)	15,38
Korony austrjackie	(100.000)	7,28

4% poż. prem. n. not., 0,68. 8% poż. zł. 5.70 6% poż. ser. II A. 0,90, 6% pożycz. dol. 3.34 zł. 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego — 5% listy M. 12.89, wart. 1 gr. czyst. złot. 3 zł. 45,52 gr. Za rubla złotego płacono 2 zł. 76½ gr.

Najdostojniejszy Pasterz J. E. ks. Biskup Zdzitowiecki po powrocie swym z Kalisza zamianował ks. Mieczysława Sadowskiego rezydenta w Giżycach—kanonikiem hon. Kaliskim i zarządził następ. zmiany w diecezji:

Ks. Prał. Lachowicza z diec. Kamienieckiej mianował pref. w gimn. męskim i żeńskiem w Zduńskiej Woli, a ks. St. Skrętnego, b. prefekta w Włocławku, a obecnie w Zduńskiej Woli,—mianował proboszczem w Kowalewie.

W związku z mającem nastąpić sprowadzeniem zwłok ś. p. Henryka Sienkiewicza z Vevey (Szwajcarja) do kraju i złożeniem ich w Katedrze św. Jana w Warszawie w dniu 26 października rb., organizuje się przy Wydziale Szkolnym Magistratu m. Włocławka wielka akademja celem uczczenia ś. p. Henryka Sienkiewicza.

Pierwsze posiedzenie organizacyjne komitetu odbędzie się w dniu 13.X. br. o godz. 6-ej po poł. w sali Rady Miejskiej.

O dniu akademji zostaną podane specjalne ogłoszenia.

Akademja popularna na lotnictwo. Chcąc dać możność najszerszym warstwom miejscowego społeczeństwa zapoznać się z niezwykle ważną kwestją lotnictwa i obrony państwa, Komitet Tygodnia Lotniczego urządza prócz Akademji sobotniej jeszcze jedną Akademję w niedzielę 12 październ. o godz. 2 min. 30 po cenach zniżonych, w sali »Polonja«. Akademja niedzielna obejmie przemówienia oficerów lotników, przybyłych specjalnie w tym celu z Warszawy i z Torunia, oraz przemowy wybitnych sił miejscowych, a także muzykę orkiestry 14 p. p.

Bilety po bardzo niskich cenach nabywać można w Księgarni Powszechnej i przy kasie w niedzielę od godz. 1 pp.

Ze Stow. Rob. Chrz. Odczytu w Stowarzyszeniu dziś nie będzie. Natomiast zarząd prosi wszystkich kolegów i koleżanki o stawienie się na Akademję w »Polonji« o g. 2 i pół gdzie będą przemawiali: PP. oficerowie lotnicy, prof. Wojsa i prof Fopp. Ceny wstępu dla członków po 50 gr.

„Fontanna Miłości". Pod tym tytułem potężny dramat w 7 aktach wyświetla od paru dni kino-teatr „Polonja". Jest to jeden z najpiękniejszych obrazów, widzianych we Włocławku. Nic dziwnego, że gromadzi tłumy publiczności. Rzecz odbywa się w jednym z uroczych zamków Portugalji i w prastarej Coimbrze, słynnej ze swego uniwersytetu. A wszystko na tle bajecznych krajobrazów południa. Bardzo interesująca fabuła dramatu trzyma widza w ustawicznym upojeniu. Wejście od 40 gr. do 1 zł. 40 gr. Uprasza się o przychodzenie na wcześniejsze seanse.

Czytelnia w westibulu kino-teatru „Polonja" obfituje w mnóstwo pism codziennych i okresowych (są też ilustrowane).

Znajdujemy tu pisma z terytorjum centralnego Polski jak również i z obszarów kresowych.

Z Tow. Chórów Katedralnych „Lutnia". Zespół męski pod kierunkiem p. Rogalskiego udaje się w dniu dzisiejszym z własnym koncertem do Aleksandrowa. Świetne produkcje chóru urozmaicą śpiew solowy p. Rogalskiego oraz produkcje humorystyczne pp. Podolskiego i Kołuckiego. Przypuszczać należy, że na ten zewszechmiar interesujący koncert mieszkańcy sympatycznego Aleksandrowa podążą tłumnie.

Z T-wa Gimn. „Sokół". W niedzielę 12 b. m. o godz. 9 rano punkt. na boisku Sportowem (Al. Szopena), pod kierunkiem instruktora p. Niklewicza, odbędą się ćwiczenia lekkoatletyczne, przygotowawcze do zawodów lekkoatl. o mistrzostwo Włocławka, jakie odbędą się w m-cu październiku b. r.

Jaknajliczniejszy udział D-hów na ćwiczeniach — konieczny.

Nowa piekarnia. Staraniem Ks. Patrona Petrykowskiego i Zarządu Stowarzyszenia Robotników Chrz. a dzięki przychylnemu i obywatelskiemu stanowisku P. Radnej Dowmontowej Stowarzyszenie otwiera w obszernym, słonecznym, świeżo odrestaurowanym lokalu przy Nowym Rynku 7 piekarnię. Poświęcenie lokalu odbędzie się dziś w niedzielę o g. 12 i pół.

Zaznaczyć należy, że piekarnia ta dotąd prawem kaduka należała do żydowskiej partji Bundu, odstąpił jej na początku wojny niesumienny lokator Polak. Obecnie zamiast placówki żydowskiej powstaje placówka chrześcijańska. Więcej takich przykładów.

Szkoła muzyczna im. Szopena, o której już pisaliśmy rozpocznie swe czynności w połowie bież. miesiąca. Skład profesorów jest następujący: p. R. Micewski—fortepian, p. B. Zausznica—skrzypce, p. L. Jampolska—śpiew, teorja, estetyka, harmonja. K. Rogalski.

Klasę i deklamację obejmie jedna z sił teatru Toruńskiego. Bliższe szczegóły wkrótce podamy.

Przedstawienie. W czwartek dn. 16 b. m. o godz. 7.30 wiecz. w sali »Polonja« wystawia sekcja dramatyczna Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej »Spójnia« obraz ludowy w 2-ch aktach ze śpiewami i tańcami J. Kamińskiego p. t. »Krakowiacy i Górale«.

Dochód z przedstawienia przeznacza się na cele oświatowe dla młodzieży pracującej »Spójnia«. Zwracamy się z usilną prośbą do społeczeństwa m. Włocławka o poparcie tak wzniosłego celu, jakim jest oświata wśród młodzieży pracującej. Bilety po cenie 3 zł—50 gr. nabywać można w Księgarni Powszechnej i u druhów stowarzyszenia.

Patronat »Spójni«.

W sprawie opłat uniwersyteckich. Wobec wiadomości podanych przez niektóre dzienniki o wysokich opłatach na uniwersytetach, ministerstwo oświaty i wyznań religijnych wyjaśnia, że opłaty za naukę w zakładach akademickich nie istnieją. Pobierane są opłaty na specjalne fundusze, które istnieją ze względu na stan finansowy państwa, fundusz budowy domów dla studentów i profesorów, fundusz stypendjalny, fundusz biblioteczny i fundusz kasy chorych. Oprócz tego pobiera się opłaty za zużycie materjałów i pomocy naukowej. Opłaty te wynoszą za cały rok: wpisowe 20 zł., czesne 50 zł., przeznaczone na budowę domów, na fundusz stypendjalny opłata wynosi 20 zł. biblioteczny 6 zł., kasy chorych 6 zł., opłaty za zużycie materjałów i pomocy naukowych wynoszą: na wydziale chemicznym 75 zł., przyrodniczym, lekarskim, rolniczym i leśnym 42 zł., na wydziałach: inżynierskim, architektonicznym i sztuki 21 zł., na wydziałach: prawniczym, teologicznym i humanistycznym 15 zł. Z tego widać, że opłaty oprócz pierwszego roku wynoszą 82 zł. wzgl. 97, wzgl 124 zł. rocznie. Na politechnice 109 zł., 130 wzgl. 157 zł. rocznie. Najwyższa suma, jaka może być wypłacona, wynosi dla studenta wydziału chemicznego 187 złotych rocznie. Pozatem zakłady naukowe mogą zwalniać studentów niezamożnych od wszelkich opłat.

Komunikat. Zarząd Okręgowy Zw. lud.-nar. podaje do wiadomości, że dyżury w Sekretarjacie ul. Kaliska

Kto dotąd nie jest członkiem Ligi Obrony Powietrznej Państwa? (Przy zapisie 1 złoty i miesięcznie 50 gr. Członkowie dożywotni: 100 złotych jednorazowo).

Nr. 1 odbywać się będą poczynając od dn. 10.X.-24 r.

W poniedziałki, środy, czwartki i soboty od g. 17—18, we wtorki i piątki od 12—14 (sprawy podatkowej).

Pierwsze zebranie po wakacyjne miejscowego koła odbędzie się dn. 13 października 1924 r. o godzinie 20 m. 30. Referat „o sytuacji politycznej" wygłosi p. J. Kwasieborski.

Wstęp dla członków i sympatyków

Sprawozdanie kasowe z loterji Fantowej urządzonej w dniu 14 września 1924 r. na cele oświatowo-kulturalne i inwestycyjne Komendy P. P. oraz na fundusz zakupu samolotu przez Komendę Policji Okr. I. Warsz.

Przychód 1) Losy sprzedane i ofiary zł. 5989.49 gr. 2) Wejście, confetti i inne „845.96".

Razem zł 6836.45 gr.

Rozchód 1) Generalna Dyr. Loterji P. za koncesję zł. 598, stempel zł. 10, 2) Orkiestra zł. 240, 3) Kioski, afisze i druki 214.85 gr.

Ogólny rozchód zł. 1062.85 gr. zysk zł. 5773.60 gr.

W imieniu Komitetu wyrażam podziękowanie Magistratowi miasta Włocławka, Zarządowi Elektrowni Miejskiej, firmie budowlanej „Rzeczkowski i Pachowski", firmie przewozowej „Gutowski" oraz wszystkim tym osobom, które przyczyniły się do zasilenia funduszu na powyższe cele.

Komendant Powiatowy P. P.

Miciński Nadkomisarz.

„Słowo Kujawskie" chce być wiernem i dokładnem zwierciadłem życia nietylko miasta Włocławka, ale także jego okolic, do których promieniowanie pisma naszego dociera.

Przeto:

Prosimy Czytelników swoich o nadsyłanie zwięzłych i treściwych korespodencyj z każdego zakątka, przedewszystkiem, Ziem: Kujawskiej i Dobrzyńskiej.

Prosimy podawać wszelkie ważniejsze wiadomości z życia miejscowego.

Prosimy nie pomijać żadnych nadużyć przeciwreligijnych; przeciwpaństwowych, przeciwnarodowych i przeciwspołecznych.

Z OKOLIC.

Na lotnictwo. Wpływ z zabawy urządzonej w Choceniu wyniósł **zł. 348 gr. 83,** którą to sumę wpłacono do Banku Polskiego na rachunek Komitetu „Tygodnia Lotniczego".

Zarząd Zakładów Ceramicznych „Rumaki" Sp. Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonarjuszy, że dnia 29 października 1924 r. o godzinie 15-ej w gmachu hotelu „Viktoria" w Włocławku, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonarjuszy z następującym porządku dziennym:

1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego,
2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
3) Zatwierdzenie bilansu za rok 1923,
4) Wybór jednego Członka Zarządu i jednego zastępcy,
5) Wybór Komisji Rewizyjnej,
6) Wnioski Zarządu i Akcjonarjuszy.

Akcjonarjusze życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zgodnie z Art. 23 Statutu Spółki, zgłosić swoje akcje względnie kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem zebrania.

Na lotnictwo.

Zebrane przez Dyrektora Banku dla Handlu i Przemysłu Oddział we Włocławku na Listę Nr. 133.

Rolnik w Lubrańcu 100 zł. Centrala Rolników w m. 100 zł. Henryk Łopacki, Przedsiębiorca budowl. 100 zł. Młyn. Wodno-Parowy „Swiech" 100 zł. F-ma „Łącznik" Inż. Osterloff i Wasilewski 50 zł. F ma Neuman i Tomaszewski, Zakl. Graf. w m. 50 zł. Zarząd Maślarni Parowej w Lubrańcu 50 zł. Jan Gliński, obywatel ziemski 50 zł. Fr. Wieczorkowski, skład skór 50 zł. Hr. Miączyński 25. zł. Spółka Kujawska 25. zł. K. Ossowski i ska 25 zł. Wytwórnia Obuwia S. Konecki 25. zł. Włocł. Młyn Parowa S. Szwarc 25 zł. Księg. Kuj. Z. Arentowicz 25 zł. F-ma D. Szymański 25 zł. F-ma H. Fenster 20 zł F-ma Manes i Sapoczkow ski 15 zł. „Elektron" 10 zł. Nasiona 20. S. Leszczyński 15. zł. F. Leszczyński 5. zł. L. Bądzdrów 10. zł. Rolnik w Dobrzyniu n/W. 50. zł. F-ma Ferd. Bohm & Co 100. zł. Razem 1.070. złotych.

ZA REDAKTORA: ALEKSY-LESZEK LASIŃSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.